

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 fr. o. é.
Félévre 6 " " " "
Évnyegyedre 3 " " " "
Egy órára 1 " " " "

Szerkesztői szállás:

belső számtalán 131. száma.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:
öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr.
2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:
Bécsben: Opeklik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hausestein és Vogliernél (Neuer
Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilttéri cikkek
sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezeltek.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.
Félévre 6 " " " "
Évnyegyedre 3 " " " "
Egy órára 1 " " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az első foku bíróságok szervezése tárgyában.

(S.) A balközép egy indítványt terjesztett a képviselőház elé, mely az első foku bíróságok szervezését a törvényhatósági rendezéssel együttesen kívánja tárgyalni.

Alig hiszszük, hogy az ellenzék t. vezérferfiái ez indítványok támogatására megállható érveket akár az előhaladott államtudomány elméletéből, akár tetteleg létező körülményeinkből idézni bírnának; mert az 1848-iki nagy eszmék folytán átalakított alkotmányunk épületében itt-ott még fennálló feudális maradványokra való hivatkozást nem tartjuk mérvadónak.

De nem is törődnek ők érvekkel, egyedüli céljuk levén a Deák-párt működését rendszeresen akadályozni; hogy ez által egyzersmind az annyira sürgőssé vált reformokat is akadályozzák, vagy legalább késleltetik, az — mint látszik — hazafiai gondjaikat legkevésbé sem zavarja.

Szerintünk azon kérdés megfejtése, tárgyalhatatik-e az első foku bíróságok szervezése minden más ügytől függetlenül, vagy pedig okvetlen a megyék és községek rendezésével együttesen kell elintéztetni, két más előzetes kérdés megoldásától függ, t. i. elváltatják-e a törvénykezés a közigazgatástól, és kinevezés vagy választás útján fognak-e a bírói állomások betölteni?

Mihelyt a két kérdés tisztába van hozva, eo ipso el van döntve a harmadik is, u. m. a külön vagy együttes tárgyalás lehetősége és szükségessége.

Már pedig az igazságügyminiszter által a „bírói hatalom gyakorlásáról” előterjesztett törvényjavaslatban a törvénykezés teljes elválasztása és a bírói kinevezés van alapul felvéve.

Az említett törvényjavaslat ugyanis következőképp kezdődik:

1. §. Az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elkülönítetik.

2. A közigazgatási, sem a bírói hatóságok egymás hatáskörébe nem avatkozhatnak.

3. §. Az illetőbírákat, az igazságügyminiszter ellenjegyzése mellett, a király nevezi ki.

4. §. Minden bíró az állampénztárból luza fizetését, s ingyen tartozik a feleknek igazságot szolgáltatni stb.

A válasz e szerint világos és határozott. Az igazságszolgáltatás teljesen elkülönítetik a közigazgatástól, a bírákat a király nevezi ki és az állam fizeti, következésképp az első foku bíróságok átalakítása és új szervezése nincs semmi legkisebb összefüggésben a törvényhatóságok és községek rendezésével és ezek kisebb vagy nagyobb mérvű autonómiájával.

Nem létezik tehát semminemű akadály, mely az első foku bíróságok szervezésének külön, minden más ügytől független tárgyalását és elintézését akadályozhatná, sőt szükségképp kell, hogy e nevezetes reform mielőbb önállólag tárgyalassék és elintéztessék.

Kétségtelen, hogy országos háztartásunk minden terén tömérdek a tenni, átalakítani, rendezni, alkotni való; de tagadhatlan az is: hogy a baj sehol sem tornyosult oly magasra, s következésképp az orvoslást sem teszi oly égetően szükségessé; mint éppen a törvénykezés terén.

Való igaz, hogy jó közigazgatásra szintén nagy szükségünk van, sőt jó közigazgatás és rendőrség támogatása nélkül gyors

és biztos igazságszolgáltatást nem is képzelünk; de ha már egyszerre mindent föl nem építhetünk, a teendők legelső sorába mindenestre az igazságszolgáltatás rendezését, illetőleg a nevezett első foku bíróságok szervezését helyezük.

Mit sem érzünk úgy, mint szegénységünket. Közterheinket alig bírjuk, bárha mindamellett közművelődési s egyéb hasznos beruházásokra alig jut valami.

Az igazságszolgáltatás czél szerű rendezése, s a mai kor kívánalmainak európai színvonalára emelése van egyedül hivatva és képesítve nemzetgazdaságunkon lendíteni, külső hitelünket helyreállítani, s végeredményében anyagi felvirágzásunkat előmozdítani.

Az akadékoskodó ellenzéki ellenmondás szelleme természetesen más véleményben van, a min korántsem csodálkozunk, meg levén szokva, hogy az ellenzék soha sem áll elő saját műhelyében készült eredeti gondolattal; hanem: bevárja, míg a Deák-párt vagy kormány valamely tárgyra nézve tervét előadja, s aztán hatra-vakia ellenkezőt állít.

Az ellenzék e stereotíppé vált fogását fényesen illusztrálja a „Hon” Ludvígh-bja egyik legközelebbi cikkében, midőn jajveszékelve felkiált, hogy a haza veszélyben forog, a kormány az absolutizmust in optima forma reactiválni készül.

És miért?
Mert az igazságügyminiszter a bírói állomások betöltésére a kinevezést hozta ajánlatba.

Holott igen jól tudhatná a két évtizedig külföldön élt menekült, hogy a bírákat már most minden alkotmányos és parlamenti kormányban bíró országban, Angliában csak úgy mint másutt nem választják, hanem nevezik, csupán az észak-amerikai egyesült államok egyrésztében választják még, de ott is átlátják már e rendszer helytelenségét.

Jól tudja ezt Ludvígh úr, de úgy kívánja a mindenároni opponálás viszketege, hogy a fehértekéfének állítsa. Sőt egyre szívesebben mernék tenni, hogy ha a kormány ez újabb törvényjavaslatában a választást vette volna alapul, Ludvígh úr volna az első, a ki felkiáltana: ime minő tudatlan, ósdi ez a mi kormányunk, választást ajánl, holott jól tudhatná, hogy az újabbkori államtudomány rég elvetette azt, s a bírói állomások betöltésére nézve Európaszerte általában a kinevezés elve van elfogadva.

Ez aztán a lelkiismeretes, tárgyilagos oppositio!

Pest, június 12. 1869.

(r. l.) A Deák-párt delegátus jelöltjeinek névsorát érdekesnek tartottam tegnap távirni, ha ugyan táviratom nem késik ismét három napig útközben, mint az utolsóval történt.

Horn hazánkfia nagy zajt üt e névsor miatt és zokon veszi, hogy a majoritás mellőzte a minoritást.

Nemolyek helytelen revanche-nak veszik ezen eljárást, az ellenzék tavalyi viseleteért, melynélfogva tagjai visszatartották a delegációba történi megválasztásukat.

Meglehet, hogy némi revanche van a dologban, — ámbár erről semmit sem hallottunk — vajjon helytelen-e, vagy helyes, azt ezúttal nem akarjuk kutatni.

Azokban fülbegygyel mást is hallottunk, — de hírtünk alaposágáért a felelősséget forrásunkra hárítjuk — azt t. i., mikép az ellenzék mellőzése mintegy óvatosságból történt, miután azt rebesgették, hogy a baloldal az idén sem fogadandja el a megválasztást, mit titokban elhatározott, a többség pedig nem akarta magát ezen eventualitásnak kitenni.

A szavazás holnapután mened véghez a delegátusokra.

Táviratom önnek azt is, miszerint gr. Andrásy Gyula miniszterelnök a tegnapi ülésben választott Tisza Kálmán, a „törvénymagyarazás” kérdésében tett interpellációjára. Azon esetre, ha táviratom az irány szükséges rövidsége miatt netalán homályos lett volna, utólagosan értem, mikép a képviselőház a miniszterelnök választás tudomásul vette. Tisza Kálmán pedig, a miniszterelnök beszédében foglalt kérdésre felel, — ha úgy kívánja — alkalmat nyerend majd a tárgy napirendre tűzése által.

Előre jelzem, miszerint Andrásy Gyula gr. válasza kielégítő s megnyugtató lesz, az is volt, természetesen csak a többségre, mert ugyan mi

elégíthetné ki nyugtathatná meg a nyughatatlan ellenzék?

Említettem, hogy az osztályok az eléjük utasított különböző törv. javaslatok tárgyalásával foglalkoznak.

Leghevesebb vitát szült tanácskozásai között a bíróságokról szóló kormány-előterjesztés.

Az ellenzék ebben a municipalis autonomia megsemmisítését vélte fölfedezni, miután az első folyamodású bíróságok kinevezése a minisztertől fog függni, a ki nem leend képes a közérzletet kipuhatolni, mert ez csak a municipalis életben nyilvánulhat, melyet a kormány végkép megszüntetni törekszik. (?) Ezen felül az ekként kinevezett bírák nemcsak nem lesznek függetlenek a kormánytól, sőt nagyon is függenek majd attól, pedig alkotmányos államokban akként kellene az igazságszolgáltatásnak szervezteni, hogy az a legfőbb hatalom irányában mintegy ellensúly gyanánt szolgáljon sat.

A Deák-párt ezen ellenvetésre megjegyze, miszerint a bírák választása sokkal kevesebb garanciát nyújt, mert ennél a pártoskodást eltávolítani lehetetlen, s mert a választott bírák kisebb-nagyobb mértékben részrehajlók lehetnek azok iránt, kiktől hivatalaikat nyerték. Kivánatos volna, ha a miniszterium által történendő kinevezéseknél csalhatlan közegek működhetnének közre, de a megyét e tekintetben nem lehet meghaladni, miután az igazságszolgáltatásnak az administrationtól leendő elkülönítése után, a maz legkevésbé sem érintkezik a megyékkel. Magukra a törvényeszekre bizni önkiesztésüket nem tanácsos, mert ez egyenesen bürokratizmusra vezetne, mitől óvakodni kell. Minden egyes bíró szabadon fog mozoghatni saját felelősségére, és így megtarthatja függetlenségét annyival inkább, miután a bíróságok praerogatívái nálunk nem lesznek kizárólag az elnökök kezében összpontosítva, mint Ausztriában, hol azokon kívül a többi tagok, mint gépek működnek sat.

Az e tárgytól folyt vitákban — miként egy helybeli esti lap írja — a szászok nem zavartak az ellenzékkel, sőt egyik legkitűnőbb tagjuk, Rannischer, kijelenté, mikép az e törvényjavaslatot átlengő szellem, a kor követelményeinek magaslatán áll. Sajnálja ugyan, miszerint a municipalisok is nem rendezetnek egyúttal, ám azért a bírák kinevezését élje teszi a választásoknak. Ezekben nincs lelkiismeretesség, a mi a miniszterben bizonyára nem fog hiányozni.

Miután a tárgyalások e törv. javaslat fölött csaknem valamennyi osztályban befejeztettek, remélni lehet, mikép az, még az országgyűlés kitűzőbbön álló elnapoltatása előtt törvényyé fog válni.

Pest, június 9. 1869.

(r. l.) Végre kiugrott a nyul a bokorból.

Az utóbbi napokban egyebet sem hallottunk, mint azt, hogy az ellenzék nyakra före konferenciázik a miniszterelnöknek nyilatkozata fölött, melyet a törvénymagyarazásra nézve a képviselőházban tön, és nagyszerű interpellációra készült.

Az interpellatio megtörtént.

Mi nagy dolgot vártunk a sok tanácskozás után, s megszteltet a ridiculus mus.

Az ellenzék Tisza Kálmán által számon kérte a miniszterelnöktől — minek hírt bizonyára önök is hallották már más uton? — minő értelmet ad a törvénymagyarazásra vonatkozó kijelentésének?

Elhez ugyan nem kellett volna annyi főtörés és konferencia. Ezt mindjárt melegiben, tudniillik akkor megkérdezhették volna Andrásy Gyula gróftól, midőn beszéde ama passusát elmondá, s meg vagyunk róla győződve, rögtön, kimerítő választást kapunk.

Azonban miért a sietség? — gondolak magokban — nagy feneket kell keríteni a dolognak, hogy annál nagyobb legyen a zaj, pedig ez a fő-dolog; a zaj isteni valami, a nélkül az ellenzék nem is existálhat.

De ezúttal nem sikerült a terv, az interpellatiót senki sem tartotta jogosnak, mert biz az olyan volt, melyre a miniszterelnök már a Deák körben is megfelelt.

Fel is ütke vele a balok szépen.

Zavarba vették hozni Andrásy Gyula gróft, és általános volt padjaink a kíváncsiság, az adandó válasz iránt, annyival nagyobb lón tehát a fiasco, midőn az interpellált kormányférfi — gondolván magában: ha ti napokig készültetek az interpellációra, én is várakoztatbaltak néhány napig feleletre — jogával élt, s azt mondá: tudék ugyan most mindjárt válaszolni, de majd csak később teendem azt.

Ismételjük, mikép a miniszterelnök a Deák körben ez ügyre nézve hozzá intézett bizalmas magán kérdésre már felelt, és felelete tökéletesen kielégítőnek, mert alkotmányos szelleműnek találtatott.

Bizonyára szintén ilyen gyanánt fogadandja majd nyilvánosan adandó válaszát a képviselőház, ideértve még az ellenzékét is, s aztán megint szent lesz a béke.

A mostani vásár alkalmával különösen nagy számmal összecsaoduló vidéki gazdáközönéség nem győz elég méltánlattal és elismeréssel szólni a közlekedési miniszterium azon erőyes közbejárásáról, mely által kieszközölte, hogy az aratásra külföldről Magyarországra jövő munkások az illető vasutvonalokon tetemesen olcsóbb árért szállítatnak, miáltal a munkás kezek — oly gyakran érzett — nyomasztó hiánya meg fog szűnni.

Éppen a mezei legszorgosabb munka elhanyagolása miatt fogadták a képviselői körökben némi aggodalommal az idej ujonczozásról szóló törvényjavaslatot, mely szerint az ujonczozásnak ez évben — kivételképpen — augusztus és szeptember hó folytán kell végezni.

Ha tekintetbe vesszük, mikép az ujonczok nagyobb rész a legedzettebb mezei munkások sorából kerülnek ki, nem tarthattak a főlebb érintett aggodalmat alaptalannak.

Azonban az újabb értesülések után tökéletesen megnyugodtunk a dologban, miután meggyőződünk a közös hadügyminiszteriumnak, a magyar kormány közvetítése folytán tett azon intézkedéséről, mely által az illető ezredparancsnokok oda utasították, hogy a sorkatonaságból a betakarítás idejére a nyony embernek adjon szabadságot, a meynyinek csak adhat.

A szerint azt, mit a mezei munka az ujonczok beállítása által vesz, megyeri a tömeges szabadságra bocsátással.

És így lesz a ki arasson, betakarítson, csak aztán adjon az Isten minél több aratni s betakarítani valót.

Nyilt levél

a „K. Közlöny” t. szerkesztőjéhez.

Ön, t. szerkesztőtárs, lapja 64-dik számában rövid kivonatát tette közzé a székely vasúti munkások esetének, melyet az „Erdélyi Gazda” 4 dik száma részletesen leirt, s azt néhány megjegyzéssel kísérte; 65 dik számában arról értesít, hogy látta Nagy J. munkásszerző felbatalmozó levelét, mely szerint ő az általa felfogadandó munkásoknak 1 frt 20 krig terjedő napidíjt ígérhet s a vasúti szabadalmásoknak is egy ezt támogató felhívást; (én is mindkét okmányt láttam, sőt másolatban bírom.) Ennek dacára Ön lapja 66 dik számában előáll egy „illetékes” egyén, s arról, a mit mi szemekkel láttunk, azt mondja, hogy „mind-ezek nem valának alapos értesítések.”

Mindkettőnk hítele érdekében kénytelen vagyok felszólalni; Önnek, t. szerkesztőtárs! több tere van, nekem több adatom: segítsünk egymáson kölcsönösen. Ugy hiszem sikerülend bebizonyítanom, hogy nekünk van igazunk...

Az általam egyszerűen elbeszéltem eseményt nem vonja az „illetékes” egyenesen kétsége, hanem csak egy homályosan céloz rá, s néhány állítást hoz a közönség elébe, mi az eseményt más színben tüntetné fel. Pontonként veszem az „illetékes” állításokat s megfelelek rájuk.

1. „A Csikból 1 frt 20 kr napibérré kibozott munkások nemhogy hazájukba tértek volna vissza, de ma is épen 1 frt 20 kr o. ért. fizetés mellett dolgoznak a vasútnál.” Ez nem áll: itt maradt mintegy 70 csiki székely és 7 szekér, a többi — felénél több — május 30 dikán hazament; itt dolgoznak Bács közelében, a ki nem hiszi: megszámlálhatja őket. Ezeknek, az általam elbeszéltem alkudozási fokozatok után az 1 forint 20 kr meg van ígérve.

2. „A kibozott munkások közt elégtelenséget az okozott, hogy a vasútkészítő mérnökök nem adtak és adhattak azoknak fejkenként 8 frt előleget, mert ennek megígérésére N. J. vasúttársasági munkásszerző nem baltalmazták fel.” Ez sem áll: a székelyek csak addig követeltek előleget, míg meg nem tudták, hogy útipénzök fele benn van; azután csak kárpótlást kértek a hibájukon kívül elvesztegetett péntek és szombat napért, s útipénzöknek benn levő fele részét, hogy eleséget vehessenek; a kárpótlási követelést az illetők hallatlanán tették, az útipénz benn levő részét megígérték, — de csak munkába állás után — hanem mind e mai napig nem adták ki, még az ittmárodottaknak sem; annálkevésbé a hazamenteknek.

3. „Már több ízben jártak a vállalkozók úgy, hogy az előleget kapott munkások egyszer csak

eltűntek; nem veheti tehát senki rossz néven, ha előlegesen senkinek nem adnak. Ebben igazat adok; bárha a székelyek egymásért, falunként, kezességget ígértek.

4. „Az is igaz marad, hogy a henye munkás nem vasúthoz való, de a szorgalmas, milyenek a mi székelyeink, bizonynyal megkapja ott fáradsága illő jutalmát, minden hét végén pontosan. Ennek vége nem áll, legalább az ittmaradt székelyekre nézve nem; ezek ugyanis mult vasárnapig, június 6-áig, nem kaptak volt első heti munkájukért még semmit; vasárnap osztogattak közöttük fejkenként 1—1 új frtot; hanem csak „billetet“ adtak nekik s ezzel hitelre éltek a vasúti sátorkorcsmában, miként ők nevezik: „kontin“ ban. Útjénzők fizetetlen felére nézve azt az ígéretet kapták, hogy kiadják akkor, ha 1 hónapig dolgoztak.

Van nekem még több adatom is, de ezekkel nem akarok most szétközlélenlőt szót szaporítani.

Ugy hiszem sikerült bebizonyítanom, hogy nekünk van igazunk...

— És most fogadjon el tőlünk az az „illetékes“ egyén néhány őszinte szót: Mi, mint a saját idő szerinti napi munkásai — kötelességünk szerint — elmondottunk bizonyos megtörtént eseményeket, melyeket eltagadni lehet, de megczófolni nem. Elmondottunk azt teljes jóakarattal, épen a vasútvállalkozók jól felfogott érdekében: mert hiszen őket érdeklí leginkább, hogy a napszámosság meg legyen elégedve keresményével; mikor hazamegy ismerőseit idejövételre biztassa, s ő maga is visszakívánkozzék. Valódi értékükre akartak szálítani néhány pesti lapnak ily hangu közlését: „a kolozsvár-váradai vasúti földmunkálatoknál is panaszkodnak a vállalkozók, hogy nem kapnak munkásokat, mert azon vidéken nem igen megy a szegényebb sorsú nép is jó napszámért vasúti munkákra, mert ez nekik szokatlanul nehéz; így aztán kénytelenek külföldi munkásokat hozatni.“ — van biz itt munkás elég, csak oda kell édesgetni. Szemünk előtt állott az is, hogy általában a vasúti munka iránt, az ezután épülő vonalok érdekében, a munkás nép közt kedvet, vonalmat keltünk; ez, nézetünk szerint, nem titokteljes homályba burkolódás, hanem mentől nagyobb nyilvánosság útján érhető el, ha a munkás nép tudja tisztán mire jő, mit kap és hogy érdekei itt kellőleg védve vannak. Mi földerítettünk egy hibát, mulasztást; ennek az az orvossága, hogy ki kell javítani s aztán szent a békeség! az ember nem mindenható: ekkora vállalatnál teljes lehetetlen, hogy effélék néha elő ne forduljanak, azért senki józanul magát a vállalatot nem hibáztatja. Elmondottuk: mit tartanánk mi jövőre nézve czélszerűnek? „hogy a munkások napszámfizetéseit ne használtassák hetekre, mert ha azalatt a munkás hitelből él, bizonyosan kárt vall; többet költ, mintha készpénzzel vásárolhatna.“ Ezt állítjuk és sürgetjük most is; mert hiában írják bele a szerződésbe, hogy a munkás ott veheti élelmét, a hol akarja, ha nem adnak neki maga idejében pénzt, csak billettét, melyre csupán a „kontin“ ban hiteleznek.

A jelenhez hasonló vitás kérdésben, a ki igen nagyon mentegetődik, job jár, mint a pókhálóba akadt légy: mentől jobban vergődik, annál inkább bebonyolítja magát.

Kolozsvárt, 1869. június 9.

Az „Erdélyi Gazda“,
fel. szerkesztője.

Kerkapolyi Károly képviselő és államtitkár beszéde.

(A képviselőház május 28-iki ülésében.)
(Folytatás.)

A harmadik pontról, t. i. a mozgósítás jogáról nem szólok, mert elismerem, hogy az ellen, hogy valami könnyelmű háborúba bele ne vitesünk, nagy garancia volna, ha a seregek mozgósítását az országgyűlés tudta nélkül nem lehetne eszközölni; de az iránt meg épen nem volna benne garancia, hogy míg a mozgósítás fölött tanácskoznak: önállásunk és függetlenségünk idegen hatalomnak ne jusson martalékul; már pedig nekem részéről mindegy, bármerre vesszük el önállásunkat, akár az osztrák császári birodalom, akár bármely más birodalom által.

Előbb mondtam, hogy az élet már is nevezetesen meggyökerezette az emberekben — bár nem vették azt észre — azon hitet, hogy bizony még sem oly rossz ez a közös ügyes állapot. Én legalább oly tüneteményeket, minőket itt láttam, másként megmagyarázni nem tudok. Lehetnek képv. urak a baloldalon, kik azokat másként is meg bírják érteni; én nem.

Várady képv. urtól hallottunk itt kérdéseket intézni az egyes miniszterekhez, a melyekben először, mit mindent nem tett meg a kormány, pedig kívánva volt tőle, interpelláltak érte és azóta már két év is elmúlt. Főlemlítve helylyel-közöl oly dolgokat is, melyeket 300 éven át szorgalmaz a nemzet, minden siker nélkül. E 300 éves sikeretlenség a világnak nem tűnt fel, mivel érzé, hogy az ország akkori helyzetében az említett dolgokat nem lehetett sikeresíteni. Az érdemes képviselő ur már — talán joggal — csodálkozik azon, hogy ugyanazokat két év alatt sem lehetett sikeresíteni, gondolván, hogy Magyarország ily hely-

zetében két év több, mint elég arra. (Hosszasan tartó tetszenyilvánítás a jobboldalon.)

Azt hiszem, hogy nagyobb dicséretet a jelen helyzetre nem mondhatott volna.

Ghyecz Kálmán t. képv. ur előadásának azon része, melylyel a miniszterelnök ur által épen Váradynak adott feleletre választott, magában véve nagyon szép, s nem tagadom, sok igazsága van benne; csak egy baja van, t. i. hogy nem a tett kérdésre felelt: mert a miniszterelnök — ha jól értettem, — nem azt neheztelte, s nem azt vetette okálunk annak, hogy több nem történt a reformok terén a mult országgyűlés folyama alatt, hogy a képv. urak nehézségeket csináltak, a mikor azt hitték, hogy az elfogadott alap ellenére akar valami a nemzet rövidségével történni. Ez természetesen kötelességük volt, és a mint ő hivatkozott, a bizottságokban jelen lenni szokott és ott működött tagokra, — veszek magamnak bátorságot s én is hivatkozom ő reá, hogy mi sem maradtunk mögöttük, midőn arról volt szó, hogy az alap, mely megteremtett, valóban is befolyással bírjon az életre s ne vonassanak abból más consecretariumok, mint az abból természetl folyók.

A miniszterelnök ur azt neheztelte, hogy maga az alap ellen, a melyből oly jó fegyvereket tudtak kívánataik javára formulálni, azon, az érveket oly bőven adó alap ellen tőnek kifogásokat, és e kifogásokat illetőleg nem hallottam semmi motiválást.

Már előbb meg kellett volna említenem, hogy nem érthetek egyet t. Zsedényi képv. urral abban, hogy Komárom városa érdemes képviselője beszédében conciliáns elemeket nem vélt felfedezhetni, mert én valóban azt is nagyon conciliáns elemeknek veszem, ha a teljes megnyugvást e házban és e házban kívül az országban oly föltételhez köti, mely tulajdonképen már teljessébe ment. Azt tévé pedig, a midőn mondá, hogy higyük mi az innesső oldalon és higyük el ő Felső-é többi országai, hogy ezen nemzetnek megnyugvására semmi sem lesz annyira alkalmas, mint az ország önállásának, függetlenségének himeztelen nyílt elismerése; midőn azt mondá, hogy az sok meghaladhatlanul látszó nehézségeket elosztand. Ez azonban, mint a mondottakból is látható, megtörtént, és ennek folytán úgy vélem, szabad számítanunk a kilátásba helyezett megnyugvást bekövetkezésére (Helyeslés jobbról.)

Beszédében még más conciliáns elemet is látok. Annak további folyamában ugyanis azt mondá az érdemes képv. ur, hogy annak oka, hogy most is, az 1867. 12. t. cz. megalkotása után is Magyarország állami önállása iránt azon bizonytalanság, azon kétértelműség létezik, mely valóban létezik, annak oka, mondom, azontul, hogy a magyar országgyűléstől az általa kiemelt jogok elvértettek, még abban is rejlik, hogy nevezett törvények szerkezete hiányos, hogy nincs abban minden részlet kellőleg kiemelve. Hogy a kérdéses jogok országgyűléstől elvéve nincsenek, azt kimutatnom úgy vélem sikerült, ha a törvény szerkezete csakugyan hiányos: hiányainak ki kell javíttatni, s a kihagyott részleteknek, ha csakugyan volnának olyanok, pótoltatni kell. Az élet folyama épen arra való, a fejlődés épen abban áll, hogy pótolja, ha a meg nem történt, és a t. képv. ur maga elismerte, hogy a czimkérdés megoldása által már is történt nevezetes előhaladás, nevezetes pótlás.

Azt hiszem, ha valaki azon posztioról, hogy dönték fel az alapot, arra áll, hogy az alapszerkezetének hiányait javítsuk, s a mi netán a törvényből kimaradt, azt időnként pótoljuk, az nagy közelítést tett azokhoz, a kik az alapon állanak, a mit csak elismeréssel fogadhatunk. (Zajos tetszenyilvánítás a jobboldalon.)

E téren, biztosíthatom az érdemes képviselő urat, hogy együtt megyek vele, s tán nem kockázatom a megczófoltatást, ha azt mondom, hogy együtt megyünk (a jobboldalra mutat) a képviselő urral. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Ime én számot adtam azokról, a melyek miatt sem gyümölcsözőnek, sem szükségesnek nem tartom igazolni az általunk teremtett közjogi alapot. Hiszen igazolja ezt maga a tulfel, önkéntelenül elarulva annak érzését, hogy bizony igazolja azt az élet napról napra már is. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Csupán csak arra akarok még egy észrevételet tenni, hogy ezen közjogi alapon nyugvó állapot bátran kiállja, mint mondom, a kritikát, és pedig nemcsak akkor, ha azon tényleges állapottal mérjük egybe, a melyről Irányi Dániel azt mondtotta, hogy az 300 éves törvénysértés vala, hanem akkor is, hogy ha azt a törvényes állapottal hasonlítjuk össze, és pedig nem csak azon 300 év alatti törvényes állapottal, a melyről ő azt mondtotta, hogy tényleg abusivus vala, hanem magával az 1848-iki törvényes állapottal is. Nem tudnám hamarjában elősorolni azon törvényeket, a melyek fokról fokra tanusítják, hogy a nemzet mindinkább és inkább meggyőződött arról, hogy oly hatalom ellen küzd, a mely ellen minden emberi erő gyöngye, erőtlén: a dolgok természete ellen, melynél fogva követeléseit mind lejjebb szállítja. Először azt követelte, hogy az országnak legyen külön külügyi politikája és külön követsége; majd látva, hogy a dolog általában nem megy,

követelést csupán a keletre szorította, általánosában csak annyit kívánván, hogy ő Felső-é birodalmi tanácsába magyarok is neveztesse ki. Ha daczára azon kívánatnak, hogy ő Felső-é a magyar dolgokban csak magyar tanácsosok tanácsával éljen, egyszersmind azt is kívánta, hogy a cabinetben üljenek magyarok is, annak oka az volt, hogy a cabinet joggal csak nem-magyar dolgokat intézett, de mégis olyanokat, a melyek minket is nagyon közelről érdekelnek, tehát közösek. De arról, hogy mily számban legyenek ott és mily súlylyal bírijanak, a törvény gondoskodni elfelejtett. Ama 300 évvel tehát, ha nem is a sérelmesnek mondott tényleges, de az akkor törvényes állapotot veszem mértékül, ismétlem: bátran kiállja a versenyt a jelen állapot. Sőt merem mondani, hogy az 1848. és 49 ki állapottal is kiállja az összehasonlítást (Nyáry Pál közbe szól: a 49 el is?) Ha az akkori törvényes állapottal mérjük össze, igen. Mert Simonyi Ernő képviselő ur ugyan azt mondtotta, hogy nem nemesi diplomák osztogatására nevezetett ki az ő Felső-é személye körüli miniszter, a mit én elismerek, sőt tudok, miután a törvény megmondta, mire neveztek ki, t. i. arra, hogy ügyeljen azon ügyekre, melyek közösek és ő Felső-é többi országai közt közösek. (Felkiáltás balról: befolyjon.)

Ha ugy tetszik, hogy azokba befolyjon, hogy azokban felelősség mellett képviselje az országot. De hogy mekkora legyen e befolyás, arról megint nem szólott az irás, pedig egy századrész befolyás, az is befolyás. (Élénk tetszés jobbról.) Sőt többet mondok, maga azon kifejezés, hogy ezen ügyek vitelére befolyt, egyenesen magában foglalja, és a ki magyarul tud, aligha kételkedik azon, hogy a kérdéses ügyeket más intézze, mert a mit én magam teszek, arra nincs befolyásom, arra lehet máának befolyása.

Igy hangzik a 48 ki törvény. Hogyan szól a mostani? Véletlenül azt mondja, hogy egyetértéssel, beleegyezéssel, tehát a nélkül nem. És ez nem tréfa, nem véletlen. Mert hiszen ez a paritásból egyenesen következik, azon paritásból, a miből ha egyéb semmi nem volna is, tudnám, hogy Magyarország nem integrans része az osztrák birodalomnak, hanem állam. Hiszen csak állami minősége jogosítja arra, hogy paritást követeljen szemben 20.000.000-val 15.000.000; szemben 70% el 30%. (Élénk tetszés a jobboldalon.) Mihelyt egy államközösségről van szó, legyenek annak tagjai egyesek, vagy erkölcsi testületek, mi tökéletesen mindegy, akkor ezen államközösségen belül tökéletesen áll, hogy egyenlő teher, egyenlő jog; megfelelő jog. Csak akkor nem áll ez, ha állam állammal, individuum individuummal áll szemben. És hogy hazánkat a paritás joga megilleti, noha az mennyiségi mérvek szerint meg nem illelt, ez kétségtelen bizonyosága állami életünk elismertetésének. (Helyeslés jobbról.) Én jobban szeretem azon alapot, melyben az van mondva, hogy beleegyezésünkkel, egyetértésünkkel történhetik csak valami, mint azt, hol meg van engedve, hogy befolyást gyakorolhassunk. (Helyeslés jobbról.)

Nem akarok a közjogi kérdésekről tovább szólni. (Halljuk! Halljuk!) Azt gondolom, az eddig mondottak is indokolják azon kijelentésemet, hogy a felirati javaslatok közül azt fogadom el, mely a közjogi alapot nem helyteleníti, azt, a mely azt mondja, hogy megnyugvással vesszük a közjogi kérdések megoldását. Ez idő szerint beszéltünk mindig; mit hoz a jövő? csak Isten látja be előre. (Vége következik.)

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése jun. 11-én.

Szuppan Zeigmond előadván, hogy egy erdélyi falu, mely magát az erdélyi tüzárk ellen biztosító-társulatnál biztosítá, egészen leégett, de a társulat időközben feloszolván, a leégették nem nyertek semmi kárpótlást. Kérde tehát a kereskedelmi minisztert: fog-e gondoskodni a kárpótlás iránt?

Kapp Gusztáv hosszabb indokolás mellett, melyet azonban az elnök figyelmeltetésére szintén félben kellett hagynia, interpellálja a belügyminisztert: Miért nem erősít meg a szász nemzeti egyetem által a képviselőtestületek szervezésére vonatkozó javaslatot, a miért adott ki a javaslat figyelmen kívül hagyásával külön szabályzatot? továbbá szándékozik-e ezen közvéleményellenes szabályzatának szigoruan érvényt szerezni?

A törvényt magyarázás iránt tett interpellációra válaszolandó, felszólal

Andrássy Gyula gróf, miniszterelnök: Beszédének legfontosabb része a következő: Az interpelláció kívánságához képest egyszerűen arra fogok válaszolni, minő értelmet kívántam én tulajdonítottani azon nyilatkozatnak, mely a mai interpelláció tárgyát képezi. (Halljuk! Halljuk!)

Erre nézve van szerencsém azt válaszolni, hogy én egy percig sem vontam kétségbe azt, hogy a jog, törvényt alkotni, eltörölni, módosítani és törvényerejűleg magyarázni, kizárólagosan a törvényhozás illeti. (Élénk helyeslés.) De másrészt állítottam és állítom azt, hogy a kormánynak joga és kötelessége intézkedni arra nézve, hogy a törvény minden akaratlan, vagy szándékos félreértés

ellenében megvédve, hogy annak valódi értelmében legyen végrehajva. (Élénk helyeslés jobb felől.)

E két tételből következik, hogy akkor, midőn azt mondom, hogy a kormánynak bizonyos esetekben joga van a törv. végrehajtására szükséges magyarázatot adni: nem törvényerejű magyarázatot értem és érthetem, hanem csak oly magyarázatot, mely a törvény hű és pontos végrehajtására szükséges. (Hosszas élénk helyeslés.) Ezen jog gyakorlatát pedig így formulázom: A kormánynak minden egyes konkrét esetben kötelessége és joga, — midőn azt a törvény végrehajtásának fontossága megkívánja, saját felelősségére az illető közegeknek utasítást és abban és azáltal magyarázatot adni. (Helyeslés jobb felől.)

Azt hittem, t. képviselő urak, hogy az én szavaimat másképen értelmezni nem is lehetett; minthogy azonban azokat mégis másképen méltóztattak értelmezni, kérem, méltóztassanak ezen értelmezést e szerint rectificálni. (Tetszés jobb felől.)

És most, midőn én minden habozás nélkül elmondottam nézeteimet e kérdés felett, és remélem, megnyugtattam a t. képvis. urakat az iránt, hogy nekem, illetőleg a kormánynak nem volt szándéka oly tért elfoglalni, mely őt törvényesen meg nem illeti: szabadon nekem a magam részéről a czéloból, hogy ezen incidensnek a közügyre hasznos eredménye legyen: a t. képv. úrhoz és illetőleg azokhoz, kiknek nevében méltóztatott interpellációját beadni, egy tiszteltteljes kérdést intéznem. (Halljuk! Halljuk!)

E kérdés az: Vajjon a t. képv. urak nézete szerint jogában áll-e a kormánynak akkor, midőn egyes törvényt a végrehajtás organumai különbözőleg, sőt a törvénytől eltérőleg s néha azzal ellenkezőleg magyaráznak, minden egyes konkrét esetben saját felelősségére utasítást adni, és tartoznak-e az illető közegek azt elfogadni? (Tetszés a jobboldalon. Felkiáltások bal felől: „Igen!“ és „Nem!“)

Erre kérem a t. képv. urak becses válaszát; mert az volt a kérdés, és nem az, mit a t. képv. urak kérdés tárgyává tettek. (Helyeslés jobb felől.)

Tisza Kálmán: Miután a miniszterelnök megfordítva, szólohoz intézett interpellációt, szóló napot kíván kitűzteni a felelet megadására. (Derülttség.) Kívánsága teljesített.

Az igazságügyminiszteri törvényjavaslatok általános tárgyalása jun. 10-én megkezdődött az osztályokban. Az ellenvélemyen kívánsága volt, hogy mivel a törvényjavaslatokat nem kíséri a kormány nyilatkozata az iránt, mikor és minő elvek alapján kívánja a megyék rendezését eszközölni, ez okból ezen törvényjavaslatok tárgyalása akkorra lenne halasztandó, mikor majd a megyék rendezését tárgyzó törvényjavaslat is a ház elé lesz terjesztve.

Ezen kívánat indokolása és vitatása közben több osztályban azon óhajítás fejeztetett ki, hogy az igazságügyminiszter úr, vagy megbízottja jelenék meg s ismertetné azon alapelveket, melyeket a kormány a megyerendezésnél szem előtt tartani fog, valamint tudatná azt is, mikor szándékozik a kormány ezen javaslatot előterjesztetni?

Az igazságügyminiszter úr ez óhajításnak eleget téve, írott nyilatkozatot olvasott fel, mely a miniszteri tanácsban állapított meg; e nyilatkozat szerint a megyék rendezéséről szóló törv. javaslat még ez év folytán fog előterjesztetni.

Az igazságügyminiszteri nyilatkozatot e helyen szó szerint közöljük:

„Azon aggály ellenében, mintha a kormány az igazságügy ezen különvált s önálló szervezése által, a megyék tüzetes rendezésének kérdését bizonytalan időre elnapolni akarná, s czélja nem volna egyéb, mint a megyék batáskörének fokozatos csönkítése által a megyei intézményt lassanként oly súlytalanná tenni, hogy elvégre annak rendezése is fölöslegessé váljék: a kormány kijelenti:

1. Hogy nemcsak nem szándéka a megyék szervezésének munkáját elhalasztani, sőt súlyt fektet arra, hogy azon munka mielőbb végrehajtsassék, s épen ezért, hiven a trónbeszéd szavaival, a megyék szervezésére vonatkozó törv. javaslatot a jövő télen, tehát még a jelen évfolyamban okvetlenül leteendő a ház asztalára.

2. Hogy a mig egyrészt lehetetlennek tartaná az igazságügy helyes és korszerű reformját, ha az a municipális hatóság keretében jövőre is meghagyatnék: ugy viszont másrészt egész teljében fölimerve a megyei intézmény becsét és horderejét, valamint ezzel ellentétben azon veszélyeket is, a melyek a közkormányzat merev központosításából eredhetnének, czélját nem a megyei intézmény eltörlésében, hanem épen ellenkezőleg abban keresi, hogy azt czélszerű rendezés által a kor színvonalára emelje, jó, gyors és pontos administratio közegévé tegye, s ekkép e becses intézményt a nemzet számára megmentsse.

Lehetetlen lévén e helyütt a megyerendezés kérdésének részleteibe bocsátkozni, a kormány ez által csak azon vezéreket emelheti ki, a melyeket e kérdés megoldásában követni akar és fog.

E vezérelek a következők:
a) a törvényhatóságok önkormányzati jogának megővése;
b) tisztviselőik szabad választása;
c) a felelősség elvének kiterjesztése mellett, az

országos törvények s a központi kormány törvényes rendeleteinek végrehajtását jövőre is megtartják;

d) költségvetési jog felsőbb felügyelet mellett, s a törvényhozás által megállapítandó korlátok közt;

e) szabad vitaközlési jog nemcsak a megyei, hanem országos ügyek fölött is;

f) ezzel kapcsolatban, a körlevelezés joga egymás közt, s a kérvényezés joga az országgyűléshez.

Kelt Pesten, 1869. jun. 10.

Horváth Boldizsár, s. k.

Vidéki levelezés.

A széki ev. ref. egyházmegye köréből. — Tisztelt szerkesztő úr! Üdvözlünk nyilatkozás mellett felkérjük a t. szerk. urat, legyen szives becses lapjában köztudomásra juttatni ezen elismerő és méltánylati nyilatkozatunkat, azon tiszta jellem, lelkesítő példa, ritka buzgalmu tevékenység és vallásossággal párosult működéséért, melyekkel mgos Földvári József úr, mint széki ref. egyházmegyénk egyik főgondnoka, a hatáskörébe tartozó egyházaknak anyagi és szellemi emelését eszközölte. Remélve, hogy nem sértjük meg a mgos főgondnok úr szerénységét, ha ama tényeit feltüntetjük, melyek által, mint honpolgár nemzeti, mint egyháztag egyházi életünkben örökre fennmaradó emléket biztosított.

A közelmúlt válságos korszakunkból egyik ragyogó tényeként tűnik fel: Erdélyi ref. státusunk egyik szélső egyházában Magyar-Nemegyén a papi és iskolatartói állomásra emelésére tett malomvám adományozása; melyet egy szép, értékes új hang kegyadománya követett. Ugyan ott vallásos buzgalomának kitűnő jelét — nagy részint önköltségén — a romladozó templomot kijavíttatván, neje — nagylelkű jóakonyosságainak eddigi részese — gr. Haller Klára arasszony nagybecsű műemléket, értékes takarékot készített önkézzel az Urasatlára.

A nép és egyháza érdekében M.-Nemegyén magtárt létesített — 20 holdnyi földjének több éven át felérésbeni termésével — mely jelenleg 700 nagy vékig emelkedett.

A népnevelés fontos ügyét nagy buzgalommal ápolván, egyháza iskoláját ellátta tankönyvekkel, sőt e célra alapítványul 60 frtot adományozván, még külön magtárt is állított fel. Végre ugyancsak M.-Nemegyén bármely egyház diszere való papiház és az ehhez tartozó gazdasági épületek felépítéséhez is tetemes segélyvel járult. Nehéz időkben — saját egyéni érdekeit háttérbe szorítva — áldozott önzetlennel, készséggel, nagylelkűleg. De nemcsak Nemegyén, hanem ennek leány-egyházában Kölkáran is jövőt biztosított, úgy szólva, a nemzeti és vallásos életnek, hol csinos kis templomot építtetett és iskolai alapul egy szép darab földjének egy évi termésével — élő tőkét — magtárt állított fel, melyet az ottani kevés számú magyar család e szép példa által buzgalomra ébresztve — pénzbeli tőkével is gyarapított.

És hogy mindenik hatáskörébe eső egyházak szilárdabb alapot nyerjenek s a népnevelés igen fontos ügye lelkes buzgalommal felkaroltassék: részint önelkesítő példája, részint adakozásai által befolyt arra, hogy ezekben mindenütt magtárak alapuljanak, melyek szépen gyarapodnak. *)

Ernyedetlen buzgalma s kifejtett nemest tulajdonai által ily áldást árasztólag működött fáradságos és gyakran küzdelmekkel teljes hatáskörében.

Adjja Isten, hogy ezen köztisztelőben álló férfiu, ki politikai pályáján is fontos szerepre van hivatva, körünkben, hol annyi érdemeket vivott ki magának, s a közbizalom, elismerés és méltánylat alapján tovább is szép sikerrel működni képes — éljen sokáig boldogul!

Köblös István,

rettegi ev. ref. lelkész,

mint a széki egyházmegye szamosmenti közügyigazgatója, a szamosmenti pártársai nevében.

Brassó, jun. 7-én, 1869. — Egy régi óhaj-tásunk teljesülésének előestéjén állván, örömmel tudatjuk, hogy a várvavart nyugtöz szászöldi viszonyok jobbrafordulta végre valahára mégis csak bekövetkezik, a mennyiben azoknak ideiglenes szervezése nemsokára kezdetét veendő. Bizony ideje már, hogy történjék valami a szászöldön is, mert visszanyert alkotmányunk óta itt még most is csaknem minden a régi csökönyös kerékvágásban teped, éppen úgy, mint a lettint álboldogkori időkben. Sok czopfos urnak nem fog ugyan inyére lenni a restauratio mütéte, de hiába, ha a haza érdeke s a kor szelleme, mely gátat nem tőr maga előtt, úgy kívánja, akkor minden más önző egyéni vagy privilegisált helyi viszonyok s érdekeknek

*) A széki egyházmegye három megyében terjedelmesen van beosztva, mely célszertű kezelés végett az öt világi fő- és algonduok urak közt 5 részre osztatott, hogy ki ki az ö dioecesisében annál gyakrabban megjelenessék, s ott hathatósan működhessek — különösen a canonica visitációkon — előre tett értesítés után neki az ö részébe adott egyházakban kötelezetik megjeleneni, hogy személyes jelenlétk által az erkölcsi élet lendítésére annál hatályosabban lehessen hatni. Mgos Földvári József úr — kinek a Szamosmente jutott — minden egyházban megjelent és a hol a nép szegény, mint kezdeményező szépen adakozott a magtár megalapítására. Iró.

meg kell szünnök; a hazának minden polgára egyenlő levén, mindenik csak annyi jogot igényelhet magának, mely által egyéni és polgári szabadsága józan gyakorlatában nem gátoltatik.

A szászok ispánja Conrad Mór éppen e napokban küldvén szét minden egyes királyföldi törvényhatóságnak a folyó évi márcziusban kelt belügyminiszteri rendeletek alapján foganatosítandó municipalis szervezésre vonatkozó utasítását s megtagadását, Brassó városa bel- és külterülete folyó hó 3 kán tartott ülésében egy bármás bizottmányt választotta meg, mely a választóképes polgárok öszszeírását eszközözendő munkálatát már meg is kezdette.

Maga az öszzeírás meglehetősen hosszú időre fog kiterjedni, mivel az öszses adózó polgárok fele részé választási joggal van felruházva, s ha ide számítjuk még a netán megrövidített választói jog orvoslására fentartott 8—8 napi időtartamot is, úgy a képviselő testület megválasztatása hamarabb nem, mint körülbelül július közepe felé leend befejezve, a törvényhatóságok szervezése pedig csak ezután fog az ispan jelenlétében végrehajtatni.

Az említett belügyminiszteri rendelettel, melyet a tulnyomó többség örömmel üdvözöl, az ugynevezett szükkebltek tartalék serege, octroinak nevezvén el azt, nincs meglegedve, mivel szerintük az, a választási jognak szerfeleté tágas tért nyit, félve az attól, nehogy az általuk elkeresztelt proletariusok maguknak befolyást szerezhesenek.

Törvényhatóságunk a mult hétén egy kis vajudásnak ment keresztül, a mennyiben ezt az életbelépett új perrendtartás szükségessé tette. A mily nagy volt kezdetben a zavar és elhatározatlanság a kellő helyiségek képzelt hiánya s a hivatali személyzet csekély száma miatt, épp oly hamar vitetett keresztül a berendezés. Most már minden új rendében van, s bizton hiszszük, hogy az új polgári perrendtartás, szóbelisége s nyilvánosságát miatt, nemsokára a perlekedő felek előtt is ki fogja vivni magának a teljes elismerést.

Végül megemlítjük, hogy Brassó törvényhatósága és nemes Háromszék tisztsége között már néhány hét óta a hivatalos nyelv használata miatt egy kis versengés van folyamatban. Ugyanis nemes Háromszék törvényhatósága a Brassóból átküldött hivatalos iratok azért, mivel azok német nyelven írvák, nem akarja elfogadni, sőt azokat felbontatlanul visszaküldi, tisztgyűlés határozat folytán hivatközzvén egynttal az 1868. évi 44-dik törvény-cikk 4. § árá; Brassó város törvényhatósága pedig, dacára a nagyszámmal elintézetlenül visszaküldött iratoknak, még most is folytatja a német nyelvet használja nemsokára a belső ügyvitel terén, hanem kifelé, tehát Háromszék törvényhatóságához intézett irataiban is. Hogy kinek van már most igazsá, arra könnyű a felelet. Vajjon Brassó város törvényhatóságának-e, mely mellett csupán méltányossági tekintetek szólnak? vagy pedig nemes Háromszék tisztségének, mely szentesített törvény-cikkre hivatközzvén, hivataltársát ennek pontos megtartására figyelmezteti?

Teörök Károly.

J e g y z é k e

azon kegyes adományoknak, melyek a kolozsvári r. kath. plebánia templomban emelendő goth stylű új főoltárköltéseinek fedezésére begyűltek:

Özvegy Szentes Dávidnő urbéri kötvényben 1000 frtot. Gr. Péchy Manó erd. kir. biztos kész pénzben 400 frtot. Haynald Lajos kalocsa érsek készp. 500 frt. B. Bornemisza János urbéri kötv. 100 frt. Gr. Mikes Miklósné urb. k. 50 frt. B. Bornemisza Leopold urb. k. 50 frt. B. Józsi Lajos urb. k. 100 frt. Özv. Gr. Teleki Jánosnő urb. k. 50 frt. Gr. Haller Franciska készp. 5 frt. B. Bánffy Albertné készp. 25 frt. Özv. gr. Eszterházy Dénesnő készp. 10 frt. Özv. gr. Teleky Pálnő készp. 10 frt. Özv. gr. Nemes Jánosnő készp. 10 frt. B. Márenczinő készp. 5 frt. Beldi Gergelynő készp. 5 frt. Gr. Schweinitznő készp. 5 frt. Sigmund Elek k. p. 10 frt. Korbuly Gergely készp. 25 frt. Schütz József készp. 200 frt. Ákoncz János készp. 10 frt. Aszlan és Hugó készp. 2 frtot. Id. Merza Joákim készp. 10 frt. Bogdán István készp. 5 frt. Csapó Sándornő készp. 5 frt. Stein Mari készp. 5 frtot. Gajzágó Bogdán készp. 2 frt. Gajzágó István k. p. 3 frt. Borza István készp. 2 frtot. Ákoncz István készp. 3 frt. Vikol Lajos készp. 5 frtot. Korbuly Bogdán készp. 20 frt. Gámán Zsigmond készp. 5 frtot. Simay Miklós készp. 15 frt. Persián Márton készp. 3 frt. Papp Áron készp. 1 frt. Tamási Tamás készp. 3 frt. Karvázy Gyula készp. 1 frt. Papp Kristóf készp. 2 frt. Csiky testvérek készp. 1 frt. Bulbuk Manó készp. 2 frt. Biasini Domokos k. p. 20 frt. Simon Elek készp. 20 frt. Gajzágó Antal készp. 4 frt. J... készp. 1 frt. Egy valaki készp. 1 frt. Özv. Bogdán Gábornő készp. 5 frt. Tamási Sándor készp. 10 frt. Nevelics Lukács készp. 5 frt. Czecz J. és társa készp. 1 frtot. Somlyai Lászlónő készp. 1 frt. Márkovics István készp. 2 frt. Papp János készp. 1 frt. Kavázy József készp. 2 frtot. Tauffer Károly készp. 2 frt. Biasini Sándor készp. 1 frt. Wertán Tivadar készp. 3 frt. Vikol Gergely készp. 2 frt. Peielle István készp. 1 frtot. Czikeli Anna készp. 1 frt. Szábel Lukács készp. 2 frtot.

Benel János készp. 5 frt. Nuridsán Augusztá k. p. 5 frt. Boythia József készp. 1 frt. Striczky Antal készp. 2 frt. Tauffer János készp. 5 frt. Ifj. Tauffer Ferenc készp. 10 frt. Wagner Frigyes készp. 5 frt. Hutflesz Károly készp. 5 frt. Ábrahám Antal készp. 2 frt. Merza Izsáknő készp. 2 frt. Schwarczel készp. 2 frt. Frühlich Vilmos készp. 5 frtot. Kiss Mór készp. 1 frtot. Czinte Miklósnő készp. 2 frt. Dr. Czifra Ferenc készp. 2 frt. Özv. Tamási Bogdán készp. 5 frt. Özv. Korbuly Péternő készp. 40 frt. Duba Imre készp. 5 frtot. Tamási Antal k. p. 2 frt. Kiss Sándor készp. 5 frt. Tutsek József készp. 1 frt. Tauffer József készp. 2 frtot. Ákoncz Józsefnő készp. 2 frt. Nemessányi András készp. 3 frtot. Özv. Nemessányi Ferencnő készp. 1 frt. Balázs Józsefnő készp. 1 frt. Bakonyinő k. p. 1 frt. Liska József készp. 1 frt. Özv. Wertán Istvánnő készp. 3 frt. Wertán István készp. 2 frtot. Folly Mihály készp. 10 frt. Csiki József készp. 1 frt. Ifj. Medgyesi János készp. 1 frt. Bányai Károlynő készp. 1 frt. Vikol András készp. 10 frtot. Vikol Antal készp. 10 frt. Vikol János készp. 20 frt. Tódorff Bogdán készp. 3 frtot. Flórián Antal készp. 4 frt. Száva Lajos készp. 1 frt. Özv. Szegegy Mihály készp. 2 frt. Özv. Krémerő készp. 2 frt. Schütz János készp. 5 frtot. Dobal Izsáknő készp. 5 frt. Váradi József készp. 1 frt. Zadvány Sándor készp. 1 frt. Özv. Duba Kristófnő készp. 3 frt. Pattanyus Lukács készp. 5 frt. Szentjános Ferenc készp. 3 frt. Gáll István készp. 1 frt. Májér József készp. 1 frtot. Himmelstein Mór készp. 1 frt. Egy valaki készp. 2 frtot. Nevelics Miklós készp. 2 frt. Nevelics Joákim készp. 2 frt. Simay Lukács készp. 5 frt. Züllich Istvánnő k. p. 5 frt. Heigel József készp. 20 frt. Korbuly Bogdán u. kötv. 50 frtot. Groisz Nándor u. k. 50 frt. Id. Groisz Gusztáv készp. 20 frt. Zsigmond Elek, másodsor, készp. 10 frt. Keserő Mózes, apát, k. p. 20 frt. Jakab Bogdán készp. 5 frtot. Pál Sándor készp. 10 frt. Szántó János készp. 2 frt. Nagy Antal készp. 3 frt. Varga Antal készp. 2 frtot. Szepessy Ferenc készp. 5 frt. Balázs Károly készp. 1 frt. Czirják Gergely készp. 50 frt. Csibi Gergely készp. 2 frt. Gámán Zsigmond készp. 2 frt. Sándor József készp. 2 frt. Csányi Ferenc készp. 2 frt. E. Kovács Sándor készp. 1 frt. Bodó György készp. 1 frt. Bán Géza készp. 1 frt. Móricz István készp. 1 frt. Kronberg József készp. 1 frt. 50 kr. Dúzi József készp. 4 frt. Czikmántori János k. p. 2 frt. Walheim József készp. 50 kr. Bogdán Ferenc k. p. 50 kr. Psechik Máté k. p. 50 kr. Szász Béla készp. 1 frt. — Továbbá a kolozsvári r. k. plebánia templom helyreállítási költségeinek fedezéséhez járulni sziveskedtek: Gróf Lázár Miklós készp. 100 frt. Özv. Máté Péternő készp. 2 frtot. Bréver János készp. 1 frtot. Benigni Samu készp. 1 frt. Dr. Szombathelyi Gusztáv készp. 5 frt. Knauer József készp. 40 kr. Heretik Antal készp. 1 frt. Cerek János készp. 50 kr. Cseke Antal k. p. 50 kr. Kerekes Márton k. p. 5 frt. Hutflesz György készp. 2 frt. Csáki Péter 1 frt. Tallér János k. p. 1 frt. A szentúczai kath. bivek készp. 35 frt. Biasini Domokos készp. 5 frtot. Egy kath. nő készp. 10 frtot. Nevelics Joákim és Lukács készp. 30 frt. Midőn e kegyes adományok jegyzékét a kolozsvári kath. egyházmegyei képviselőtestületnek határozatából köztudomásra hozom, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a nagylelkű adakozóknak a kegyes adományért, — Vikol Andrásnő úrasszony, b. Bornemisza János ömígának és Groisz Gusztáv miniszteriális tanácsos ömígának pedig a magokra vállalt gyűjtés fáradságáért szívem mélyéből fakadt köszönetet mondjak.

Kolozvárt, 1869. május 24.

Lőnhart Ferenc,

plebános.

Napi hírek.

— Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végével letelik, méltóztassanak lapunk további megküldése iránt mielőbb rendelkezni; mert felesleges példányokat nem nyomathatunk.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 forint
Félévre	6 "
Évnyegyedre	3 "
Egy hóra	1 "

— A kath. autonómia ügyében tartandó gyűlésre képviselőül választattak Dézsen: Gajzágó Salamon, b. Jósika Lajos, gr. Kálmáni Pál és Mikó Mihály; póttagok lettek: dr. Szabó József és Gező János; ugyanezeket választotta a dézsaknai egyház is.

— Tegnap fejeződött országos vásárunk egy rebaszt hagyott fenn, melynek helyes megoldására mérszárosaink volnának hivatva. E talány pedig azon körülményből ered, hogy ez alkalommal is meggyőződhetünk mindenki a szarvasmarha rendkívüli olcsóságáról, a hús pedig, ha gyakran elég rossz is, de még mindig méreg drága. Ajánljuk ezt a csodálatos rebaszt az illetők figyelmébe.

— A Buda-Pesten f. hó 20-án megnyitandó r. kath. gyeges egyháztanácsok megalakítását előkészítő gyűlésre az erd. kath. püspöki megye 4 világi követet küld. E választás plebániaként történvén, a kolozsv. egyházmegyei közgyűlés által küldött választásrendező bizottmány az előre öszzeírt választóknak igazoló jegyet kézbesített. A

választás f. hó 16 ára (szerda) tüzetett ki; választási hely délelőtti 8 órától 12 óráig, délután 3 órától 6 óráig — a r. kath. plebános lak.

— Az első vasúti teherszekeret szombaton szállították városunkba. Nemsokára egy 500 mázsás mozdonyt is hoznak.

— A közfigyelmet annak idejében magára vont Nigreisz-féle csalási ügyet illetőleg arról értesítenek, hogy a királyi tábla Kolozsvár város törvényszékének ítéletét feloldván, a vizsgálat tovább folytatásával Marosszék törvényszékét bízta meg.

— Az ev. ref. tanuló ifjuság zene-censurája vasárnap délután, szokás szerint, nagy közönség jelenlétében s a legszebb sikerrel tartott meg.

— Véres verekedést jelent Nagy-Szebenből a „Herm. Ztg.“; a román tanulók kaptak ösöse egy fogadóban e hó 10 dike éjjelén, egy tanulóba kést ütöttek, s azonnal meg is halt; egy másikat súlyosan megsebesítettek. Nő nálunk, hálá Istennek, nem olyan vérmesek a dorbezőlők, pedig ugyancsak büszke lehet egy néhány csapszék és utca, hogy világos reggelig szöktak bennök ordítva áldani az arany szabadságot.

— Rendjelosztogatást olvasunk a hivatalos lapban: Lipovniczky Vilmos, legf. ítélőszéki tanács elnök, a Lipót rend középkeresztjével; Sárközy Kázmér, hétszemélynök a szt. István rend kis keresztjével; Bertha Sándor m. tanácsos ugyan a renddel; Szászzy Amb., a dunán innen kerület elnöke, a Lipót rend lovagkeresztjével; Reochi Alajos, fumei börtönfelügyelő, a koronás ezüst érdemkeresztjelt díszítettett. Báró Nyáry Antal, volt hétszemélynöknek ö Felsője különös elismerését nyilatvánta.

— Az első polgári házasság Magyarországon Aradon történt jun. 1-én; egy nejtől törvényesen elvált helybeli kath. vallású iparos, t. i. egy hely. hitv. leányval kelt ösöse négy tanu és a leány apja jelenlétében a városi főbíró előtt. A főbíró úr a tanuk előtt fölvastatta az első nőtől elváltató oklevelet, ezután fölvastata az esküvő felek által készített házassági szerződést, melyben a házassulandók egymás irányában létszere, szeretetre és holtig együttélésre kötelezik magukat, s ezután az eljárásról jegyzőkönyv vétetvén föl, ez a felek és a tanuk aláírása után egy példányban a levéltárba tétetett el, egy-egy példányban pedig a völegénynek és menyasszonynak adatott. Az ünnepeles művellet mintegy öt negyedórát vett igénybe.

— A „Hazánk“, a balközép egyik különye, e hó végén megszűnik, s a „Hon“ ba olvad be — mint ezt e két lapnak együttes nyilatkozata jelenti.

— Nagy szerencsétlenség. Mexikóban Új Calientében május 5 én a villám egy templomba ütött, midőn éppen sokan voltak benne. A tető beomlott és sok embert eltemetett. A legutóbbi hírek szerint 40 hullát és 18 sebesültet buztak ki a romok közül, és még nem tudták, hogy hány az áldozat.

— Az egyiptomi alkirály bécsi mulatásáról írják, hogy igen bőkezű és kedélyesen selte magát. Többek közt megjelent az ottani „Neue Welt“ mulatóhelyen s hosszabb ideig ott időzött a nélkül, hogy felismertetett volna, mintán a feze helyett civilisált köcsögkalapot tett fejére. — Távozta korol 24 ezer forintot ajándékozott Bécs városra különféle jótékony intézetek számára; nem feledkezett meg azon énekesnőkről sem, kiket az operában látott s drága ékszerekkel ajándékozta meg.

— Nagy néptömég jelenlétében volt mult hó 26 kán Moszkvában a végvárgyalás Oroszország egyik legelőkelőbb hazának tagja. bg. Ucbomszki T. ellen, csalás és lopás miatt. U. arról vádoltatott, hogy ugyanazon jószágot, mely egykori milliókra menő vagyonából fennmaradt, többeknek eladta s így ezek megkarosodtak, továbbá, hogy egy ezüstműves boltból több értékes ezüst tárgyakat el-tulajdonított. Az esküdek azonban csak az első vádat illetőleg találtak öt bűnösnek s az itélőszék ennek következtében nemessége és polgári jogainak elvesztésére és élethossziglani száműzésre ítélte Sziberiába.

— A Magyarországra a f. évi aratási munkák czéljából utazó munkások szállításának további könnyítése végett a kormány, a cs. kir. kereskedelmi miniszterium közbenjárása által, az Ausztriában levő vasúttársulatoknál a vitelbér-mérséklésének megállapítását eszközölte ki.

— Kimutatás a magyar vasúti kölcsönkötvények 1869. évi június 1-én napján Párisban eszközölt harmadik kisorsolás alkalmával kibuzott sorozámokról. 790. 928. 1169. 1652. 1928. 3257. 3403. 3428. 3652. 4336. 4559. 4764. 4976. 5077. 5085. 5410. 5681. 6170. 6504. 7469. 7785. 9380. 9637. 9835. 9850. 10,007. 10,407. 11,250. 11,603. 11,814. 11,857. 12,373. 12,390. 12,411. 13,524. 14,067. 14,076. 14,486. 14,968. 16,170. 16,476. 16,521. 16,596. 16,724. 16,802. 17,097. 18,271. 18,374. 18,940. 19,236. 20,766. 21,207. 21,238. 21,320. 21,399. 21,407. 21,928. 22,587. 23,500. 23,501. 23,680. 23,919. 24,063. 24,624. 24,772. 24,926. 25,224. 25,531. 28,527. 29,624. 30,039. 30,111. 30,394. 30,769. 31,072. 31,434. 31,496. 31,899. 32,076. 32,504. 32,526. 33,503. 33,411. 33,418. 33,459. 33,552. Budán, 1869. június 5 én. A magy. kir. pénzügyminiszteriumtól.

Hivatalos értesítések kivonata.

Arverések. Tordamegyében Disznájon fekvők június 13. — Ugyanott Komjátszegen fekvők június 28, július 29. Kolozsmegyében Töttelken fekvők június 26, július 26. — Ugyanott P.-Szt. Miklóson fekvők aug. 6, sept. 10. — Kolozvárt a belveit tizedben ház és telek július 1, aug. 10. — Hunyadmegyében O. Brettyén fekvők július 19, aug. 19. — Tordán ház és telek július 24, aug. 24. — Háromszéken Rétyen fekvők július 20, aug. 19.

Cs. ö. Szamosújvári kereskedő Chevul Antal és o. laposi keresk. Bulbuk Antal vagyona felett. Elsőnél bejelentési határidő július 20; másodiknál aug. 12.

Szerkesztői posta.

Köblös István urnak Rettegen. A kérdéses cikkek csupán tárgyalalmaz miatt késlelt. Beöcses közleményeit mindig szivesen fogadjuk.

KÜLFÖLD.

Páris, jun. 11. A tegnapi zavargások még nagyobb mérvűek voltak, mint a tegnapielőttiek. Bellevilleben több bolt kirabolatott; ugyancsak a városrészen a zavargók két nyilvános házba berontották s azt elpusztították.

Múlt éjjel több száz egyén fogatott el; a polgárság támogatta a rendőrséget. Éjjel után 1 órákor egész Páris nyugodt volt. A város ma a rendes nyugalomban van. Tegnapi este valamennyi megyében teljes nyugalom uralkodott.

A „Gazette des Tribunaux“ jelenti: Tegnapi este a Montmartre-boulevardon megújultak a zavargások, 9 és fél órákor egy eszendzavár csoport vonult végig az utcákon, — a „Marseillaise“ énekelve és lázító kiáltásokat hallatva. Ugy a boltok, mint a kávéházak is önként bezárattak; 200 városi őr a szomszéd-utcákba szorította a zavargókat; a városban az éjnek át lovas őrcsapat járt mindentől. Hasonló jelenet adta magát elő a Hotel de Ville-téren; a rendőrség egész erővel szorította vissza a zavargókat; éjjel 11 órákor a Montmartre-boulevardon 150 egyén jelent meg, kik az ott levő kioszkokat szétbontták, hogy a lovas-ságnak útját akadályozzák, ezután a légszuszám-pákat törtek szét. A boulevardnak ezen részeiben,

— a lámpások szétverése miatt — teljes sötétség van, mi miatt nagy az izgatottság. Számos elfogatás történt. A Vivienne utcában több egyén fogatott el, kik Lefaucheux fegyvergyáros boltjába akartak betérni.

A „Reveil“ című lapnak három szerkesztője elzárattatott. A rendőrfőnök egy éles bangu proclamációt bocsátott ki, a mely a legszigorúbb intézkedéseket helyezi kilátásba az esetre, ha a nyugtalanságok meg fognak újulni.

A „Peuple“ egyik cikke, Duvernois aláírásával ellátva, így szól: „A közvélemény iránylatát szükségképen tekintetbe kell venni. — Eneklőgyva a balcentrum programját mint az institúciók egy részét el kell fogadni; továbbá a majoritást a nagy kezdeményezésre szorítani s annak az ország előtt tekintélyt szerezni.“

Páris, Flórencz és Madridból Bécsbe érkezett tudósítások szerint, a spanyol koronának Tamás, genouai herceg részéről való elfogadása valószínűnek látezik. Serrano regensz gyanánt működnek a kiskorúság tartama alatt.

Madrid, jun. 10. A cortes mai ülésében Rech követ egy indítványt terjesztett a ház elé, melyben az a koronajóságok eladását kívánja a deficit fedezetévé végezt. Az indítvány tárgyalás alá vétetett. Hétfőn valószínűleg a regensség iránti

törvényjavaslat kerül tárgyalás alá. Az új minisztérium alakítása még mindig függőben van.

Mint Madridból f. hó 6-ról jelentik, az új alkotmány ama napon, a congressus terme előtt, ünnepelesen kibírdetett. Tökéletes rend uralkodott. Másnap a többségnek egy javaslatot kelle a cortes-gyűlés elé terjesztenie, a regensségnek Seranora ruházása iránt; ki azonban nem fog hatalommal bírni, a törvényeket szentesíteni, vagy a kamrárt fölösletni.

A „Corr. Havas“ nak Havannából máj. 23-ról kelt tudósításai szerint, 300 martalóc Gíbaránál eszközölté kiszállítását. Ott a szigetbeli csapatok-kal kétségbeesett harc folyt. A spanyolok 2 ágyút vettek el, s 22 embert veszítettek; a fölkelők ellenben 80 holtat és sebesültet. Az eredményt nincs tudva. Trinidad-, és Cienfuegosnál szintén mindkét részről nagy veszteséggel harcoltak, mely alkalommal mindkét részről nagy kegyetlenségek követték el. A remediosi kerület teljes anarchiában van.

Belgrád, jun. 11. A választások a Skupstinába bevezetettek. A fővárosban választott mind a 8 képviselő a mérsékelt pártokhoz tartozik. Az országban a választások a legnagyobb rendben folynak. A megválasztottak közt van az előbbeni Skupstina elnöke, Karabiberoich bankár is.

Legújabb.

Páris, jun. 12. A lapok a tegnapi zavargások alkalmából constatalják, hogy Faubourg, Belleville és Antoine városrészek lakosai a zavargókat botokkal üldözték és elfogdosták. A „Figaro“ írja: A zavargókat valamelyik oldalról bérelték fel. — A „Fanois“ azt mondja, hogy tegnap egy vadász tiszt — ki magát védelmezte — a zavargók közül egyet megölt. Egy vértesskatona súlyosan megsebesült; ezek az egyedüli előfordult balesetek.

Bukarest, jun. 12. A kamara megszavazta a kívánt 7,200 főnyi hadjuttalékot, valamint az Oroszországgal és Ausztriával a Pruth vize ügyében kötött egyezmény is jóváhagyatott.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Junius 12-én: 5% Metaliques 100 frt 62.30. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 70.45. Kamat 62.30. 1860. Kölcsön 103.10. Bankrészvény 743. Hitelezési részvény 200 frt 304.80. London 10 frt. 100 frt 23 3/4 kr 124.40. Ezüst 124.—. Cs. királyi arany 5.86 1/2.

Erdélyi földteh. kötv. jun. 12 n 76.—.

Szám 119. 1869.

(295)

(1—3)

b. f.

Hirdetmény.

Alólrít megyei egyes mint vizsgálóbírószág részéről ezennel közhírré tétetik: hogy folyó évi május hó 24-én, Szarakszónál egy ösmereitlen hulla fogatott ki a Marosból, mely egy férfiú volt, — 67 hüvelyk magoss — termete és életkora a rothadás mián megnem esmerhető, úgy haja, szakála és bajusza, színe is kivehetlen; homlokán egy bihetőleg fejsze, vagy tompa súlyos eszközzel tett — fel-tétlen halalos, és az agyvelőt elzúzó seb találtatott, — baloldalán a szív táján két oldalasnyira eltörve, minden ültékeltől tökéletesen megfosztva, lábai és kezeiről a bőr lehámolva, s orra czimpája eltorzítva találtatott elannyira, hogy annak alakját valamint szemeknek színet kienni nem lehetett. Egyedüli ösmertető jele volt, — hogy a felső négy metsző foga már életben hiányzott.

Mi is a netalán életben lévő örökösök, vagy hátra maradtot özvegy tudomásul vétele és magunknak kihaltatás végett ezen vizsgáló bíróságnál jelentkezők tekintetéből, közhírré tétetik.

Gyulafehérvárt, junius 11-én, 1869.

A megyei egyes mint vizsgáló bíróságtól.

Sz. 414. 1869.

(287)

(3—3)

Ns. Dobokamegye felső kerület Nagy-Iklód községében, a korcsmajog élvezete július hó 19-én a helyszínen leendő ez év november 1-jétől kezdve 2 egymásutáni évekre haszonbérbe adása elrendeltetvén, a megjelenni szándékozók arról értesítetnek.

Dobokamegye felső-kerületi alispánja Szamosújvárt, 1869 junius 6-án.

INCE JÓZSEF.

NEM HIVATALOS.

Hirdetés.

A politikai és felekezeti vitakozások kizárásával minden irodalmi termék kiadására alakult „CORVINA“ társaság főügynökséget állított Sepsi-Szt.-Györgyön is, Körösy és Zérich könyv- és vegyes kereskedésükben, mit van szerencsénk tisztelettel, s azon reményvel tudatni a t. cz. közönséggel általánosan az irodalom pártolóival pedig különösen; hogy ezen, az olesó kiadási ár és pontos kézhez szolgáltatásra alakult társaságtól pártfogását annyival inkább nem fogja megvonni, mivel e társulat pártolójainak folytatolag megjelenő kiadványaiból 5 o. é. frtért 130 — 10 o. é. frtért elegendes fizetés mellett 300 ivet adhatni szerencsés, mely mind az irodalom terjesztésének, mind pedig az egyesek anyagi helyzetének kedvező körülmény, — minek folytán a t. cz. közönség, és az irodalom pártolóinak pártfogásába ajánljuk magunkot.

Sepsi-Szt.-György, 1869 junius 9-én.

Körösy és Zérich,
a „Corvina“ főügynökei.

1869-dik

Ez előtt Csiky Testvérek.

évi töltésű, bel- és külföldi ásványos gyógyvizek

ismét érkeztek nagymennyiségben, s a legjutányosabb árban kaphatók felelőség mellett

CSIKY IMRE

fűszer-, festék- és anyagkereskedésében, Kolozsvártt.

Kaphatók továbbá, nagy mennyiségben:

Olajbatort és víz-festékek

firneisz, bécsüj helyi-terpentin, angol- és porosz-butor, bőr, és kocsi-lack, tisztított 284 lámpa-olaj és petroleum. 3—*

Minden egyéb fűszernemű szintén jutányos árban.

KOLASZOVÁR

Csiky Imre.

(289)

(3—4)

Legnagyobb választéku

varrógép-raktár

Boer Sándornál

Kolozsvártt bel-magyarutca 318 szám alatt.

E raktár valamennyi szerkezettü, jelesen Wheeler és Wilson, Grover és Raker, Wilcox és Gibbs, Howe, Raymond, Bollmann sat. féle gépekkel úgy el van látva, hogy különböző czélokra u. m. családi használatra, fehérnemű és női munka varrásra, valamint férfi cipész-, szűgyártó, női

czipész-, férfi szabó-, női szabó munkákra mind külön, szakértelemmel választott gépekkel szolgálhat, még pedig leszállított áron, és aránylag jutányosabban, mint bárhol írásbeli jótállás, alapos ingyentanítás és könnyített fizetési módozat mellett.

Találhatók ott tovább: több fajta addig itt nem ismert és gyakorlati használatra igen alkalmas

kézi varrógépek

20 forinttól kezdődőleg végre varrógépi tű, czérna és selyem.

Egyszersmind mindennemű női munka, gépi és kézi varrás elkészítése elvállaltatik.

Vidéki megrendelések pontos végrehajtása mellett, tudakoló levelek posta fordultával megválaszolatnak.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda bettivel (Bel-farkasutca 74 sz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

259

15/6

4—12

SCHMIDT F. L.

papirkárpit-gyára Bécsben Kärntnerring, 18 sz.

Mindenféle kárpit, szoba díszítőanyag, fa- és arany párkányzat, dombormű, ablakfüggöny, fa- ablakredőny sat. gazdag raktár.

Minták, rajzok és árjegyzékek ingyen

kívánságra a kárpitozásban pontos útastítás adatik s a hozzávaló készletek szolgáltatnak.

(294)

(1—3)

291

2—3

Egy gyógyszerész

segéd

azonnal vétetik föl a Sz.-Régenben lévő gyógyszerárba.

Czoppelt Frigyes,
gyógyszerész.

Házeladás.

A bel-magyarutczában, az unitárius templom melletti 400 szám alatti emeletes-ház eladó. Értekeződni lehet Tauffer Károly „nagy pipa“ című vegyes kereskedésében Kolozsvártt.

(395)

15/6

(T1—20)

A valódiság biztosítása mellett.

Ajánlandó emlékeztetés!

A valódiság biztosítása mellett.

Dr. Béringuer

cs. k. szabadalmazott

növénygyök-olaja

eredeti üvegesében 1 frt o. é.

Balzsamos

Olajbogyó-szappan

eredeti csomagokban 35 kr o. é.

Dr. Suin de Boutemard

FOG-PASTAJA

1/2 és 1/4 csomagokban 70 és 35 kr o. é.

Dr. BÉRINGUIER

növényi hajfestőszere

teljesen tokban kefével és csészével 5 ft.

Növényi

RUD-HAJKENŐ

ára darabonként 50 kr o. é.

Dr. BÉRINGUIER L.

illatos-gyógy

KORONA-SZESZE

(a kölni víz quintessenciája.)

Eredeti üvegekben 1 frt 25 kr és 75 kr o. é.

Dr. Koch

NÖVÉNY-CZUKORKÁI

1/2 és 1/4 dobozokban 70 és 35 kr o. é.

Dr. HARTUNG

CHINA-HÉJOLAJA

lepecsételt és az üvege nyomott bélyeggel.

Egy üveg ára 85 kr o. é.

NÖVÉNY-HAJKENŐS

bepesztelt és a tégelybe nyomott bélyeggel.

Egy tégely ára 85 kr o. é.

Dr. BORCHARDT

illatos-gyógy

NÖVÉNY-SZAPPANA

bepesztelt csomagban 42 kr o. é.

A fennebbi összes jeles tulajdonságaik miatt jelesnek bizonyult czükkek az eredeti árakon mindig készletben vannak:

Kolozsvártt: WOLFF J. és ENGEL J. gyógyszerészeknél, valamint:

Beszterezén: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F.; és Jekelius Ferdinánd gyógyszer. Déván: Bosniák A. Dézsen: Krémer Samu. Nagy-Enyeden: Horváth Ferencz. Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Fogaras: Megay A. Gust. gyógyszer. K.-Féjérvártt: Mathern Emil. Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Köhalomban: Szentpéteri Ján. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory & Brandsch. Segesvárt: Misselbacher J. B. és fia. Sz.-Ujvártt: Placintser és fia gyógyszer. Sz.-Régenben: Kinn János G. és Wachner Traugott. Szász-Sebesen: Weissörtel Ad. G.; Szebenben: Zöhner J. F. és Lurz János. Székely-Keresztúr: Binder Már on. Sepsi-Szentgyörgyön Zsigmond és Bogdán. Sz.-Udvarhelyt: Kautz J. A. gyógyszer.; Szeredában: Gósy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác. Tásnárd: Szöngött Jakab Tordán: Tígó Fr. J. és Wolf G.; Zalathán: Sterzing József gyógyszer.

Eladó szőlő.

A kolozsvári határon, hosszú henydelyben, 6 1/2 Catastralis hold területű egy tagban, 2 hold szőlőből most nagy terméssel, 2 hold luczernából, a többi gyümölcsös, és töröküzéből álló birtok f. hó junius 25-én reggeli 9 órákor a helyszínén a legutóbbi ígérőnek, szabad kézből el fog adatni, addig is tekintetes Varsányi Pál urral, sertés piac melletti siktórtban, Torozkai házánál értekezhetni 428-dik számú házánál.

Benjén László

zongora raktárában

Kolozsvártt.

Közzéadott.

Ezen nagy választékban kaphatók és megrendelhetőek új Zongorák és Pianosok, különösen a következő, elismert jó bécsi gyárosoktól ugyancsak: Ehrbar, Bécsi, Berger, Czapke, Toberer, Heitzmann, Schied, meyer (éle stuttgari Harmonium, kisebb templomban orgona helyett igen jól használható.)

(293)

239

Első osztrák

Velocipéde-gyárraktár,

iskolával egybekötve.

LENZ C.

Bécs, Landstrasse, Marxergasse N. 9.

készít mindenféle

Velocipédeket

különböző német, angol és amerikai minták, szerkezetek és felszerelések szerint.

2 kerekűeket fűggyermeknek és férfiak számára, általános használatul.

3 kerekűeket hölgyek és gyermekek számára, kerten, parkokban és falu való használatul. Legjelebb minőség mellett a legolcsóbb árak. Kéretik e gyár készítményeit rosszabb minőségű külföldiekkel össze nem tévesztetni.

281

3—6

Eladó erdő.

Gróf Was Adam tulajdonában lévő Czegei birtokának határán Kolozsvártól 5, Szamosújvártól 2 1/2 mértföld távolságra csináltút mellett, van 8000 szál vasút építési szükségletre alkalmas tölgyfa, melynek egy negyede 10, egy negyede 12, és fele 15 hüvelyk átmérőjű, hosszúsága 7—8 öl. Értekezhetni iránta a tulajdonossal.

Utolsó posta Czege.

(194)

6—*

Figyelemreméltó!

A Széchenyi zuhanyos fürdő alólrít tulajdonosánál minden időben találhatók több száz darab szőraz deszka és kész padozat (padimentum) a legjutányosabb árban.

Csiky József,

a Széchenyi fürdő tulajdonosa, küllenyosor-utca, 59. sz.